

Орієнтовні вимоги до оцінювання результатів навчання учнів 4 класу Нової української школи

Загальні критерії оцінювання учнів 4 класу з навчального предмету з природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.

**ПРИРОДНИЧА, ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА,
СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ**

«Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Людина

*має уявлення про неповторність кожної людини (зовнішність, поведінка, здібності, характер);
аргументує неприпустимість заподіяння будь-якої шкоди собі й іншим;
пояснює можливості людини; значення знань, освіти, працелюбства в досягненні успіхів і спілкуванні;
пояснює, від чого залежить безпека вдома, в школі, в довіллі*

Людина серед людей

*має уявлення про культуру взаємин людей у сім'ї, школі, на вулиці;
наводить приклади такої поведінки, де виявляються ці риси;
розуміє значення добрих взаємин, їх перевагу над конфліктами, сутність доброзичливості, милосердя, поступливості, наполегливості, відповідальності;
вирішує конфліктні ситуації мирним шляхом;
пояснює необхідність виробляти в собі такі риси;
вживає доречно слова етикету; встановлює зв'язки між конкретними вчинками і ставленням людей, розуміє необхідність культурної поведінки в громадських місцях (транспорті, музеї, бібліотеці, тощо);
уміє поводитися в гостях; знає правила гостинності;*

Людина в суспільстві

*має уявлення про права та обов'язки; право на життя; рівноправність людей, право кожного на захист, любов і піклування; право на працю, захист, відпочинок; право на освіту; взаємні обов'язки батьків і дітей, знає зміст основних символів держави (Гімн, Прапор, Герб, рідна мова); зміст народних символів;
виявляє інтерес до пізнання символіки інших держав;
має уявлення і виявляє практично турботу про своє оточення, про довілля та культурну спадщину;
цікавиться історією і культурою свого краю; накопичує відповідну інформацію
наводить та оцінює приклади позитивного й негативного ставлення до старших і молодших, знає про можливі правопорушення серед дітей;*

*наводить приклади, аргументує значення дотримання правил співжиття в суспільстві, відповідальності за скоєні правопорушення
розмірковує, як правильно розпоряджатися кишеньковими грошима*

Людина і світ

*має уявлення про Землю як спільний дім для всіх людей, та необхідність толерантного ставлення до різноманітності культур, звичаїв народів;
виявляє інтерес і повагу до різних культур і звичаїв незалежно від зовнішності й особливих потреб людини, мови, належності до інших культур;*

*наводить приклади співробітництва України з іншими країнами щодо проблем охорони природи, енергозбереження, безпечного життя, запобігання стихіям; цікавиться іншими країнами, країнами-сусідами;
виявляє патріотичні почуття і прагнення знати більше про досягнення українців у різних галузях*

Природа

*має уявлення про Всесвіт і Сонячну систему; значення різних видів карт;
називає способи орієнтування на місцевості; назви материків, океанів;
правила поведінки під час землетрусів, повені;
наводить приклади небесних тіл, водойм своєї місцевості та їхні назви;
розпізнає: рівнини, гори, пагорби, яри;
пояснює, як рух нашої планети впливає на явища, що відбуваються у неживій і живій природі (зміни дня і ночі; нерівномірне нагрівання земної поверхні; колообіг води; сезонні зміни у природі); значення плану місцевості і карти; значення прогнозу погоди для людей і розповідає про його використання у власному житті;
спостерігає і фіксує зміни елементів погоди (температуру повітря, вітру, хмарності, опадів);
складає за планом опис об'єкту природи (материка, океану, погоди, теплового поясу, природної зони та ін.);
розповідає про вплив Сонця і Місяця на нашу планету, про різноманітність природи материків, мешканців океанів;
знаходить і показує на картах материка, океани та інші об'єкти відповідно до навчального завдання;
дізнається з різних джерел про наукові методи передбачення погоди, народні прикмети про зміну погоди;
орієнтується на місцевості за допомогою компасу, Сонця і місцевих ознак;
проводить спостереження за погодою, сезонними змінами у природі своєї місцевості;
визначає сторони горизонту по компасу;
моделює Сонячну систему, сузір'я, зміни земної поверхні, обертання Землі;
застосовує знання для спостереження за погодою, складання плану приміщення, орієнтування на місцевості,*

робить висновок про різноманітність і цілісність природи Землі показує на карті України і називає місцевість свого проживання, називає природні ресурси України (водні, ґрунтові, корисні копалини, рослинні і тваринні) і пояснює їх значення для громадян нашої держави; наводить приклади і описує природні угруповання своєї місцевості за планом (назва угруповання, рослини і тварини угруповання, зв'язки між ними, значення угруповання для людини); розпізнає і називає рослини, тварин, гриби своєї місцевості (по 3-4 представники), моделює зв'язки між ними; розповідає про найважливіші природні об'єкти України, своєї місцевості; характеризує значення 2-3 видів корисних копалин для економіки нашої країни і добробуту її громадян; природну зону України за планом; мешканців природного угруповання, їхні зв'язки між собою і неживою природою; пояснює залежність між умовами природної зони та її мешканцями, особливостями праці і побуту людей, які в ній проживають; спостерігає сезонні явища у природі своєї місцевості, характеризує зміни в неживій і живій природі та в діяльності людей, які при цьому відбуваються; аналізує зв'язки в природних угрупованнях (організмів між собою, організмів із неживою природою); традиції, що відображують ставлення українців до природи; складає ланцюги живлення; діє у докiллі, не завдаючи шкоди природі; висловлює судження щодо різноманітності і цінності природи України; усвідомлює відповідальність за стан природи у місцевій громаді; виявляє повагу до досвіду українського народу у збереженні природи

Людина і природа

наводить приклади використання людиною природничо-наукових знань; інженерних ідей природи; матеріалів і виробів з них; місцевих виробництв; має уявлення про машини і механізми (транспортні засоби, побутові прилади тощо); пояснює, як властивості матеріалів зумовлюють їх використання; роль техніки і технологій у житті людини, важливість грамотного їх застосування; спостерігає за роботою машин, побутових приладів; дотримується основних правил безпечного користування електроенергією, побутовими пристроями і приладами (праска, електрична чи газова плита, та ін); розповідає про вирощування рослин, догляд за свійськими тваринами; про винаходи людства і професії, пов'язані з пізнанням природи, її використанням і збереженням (фізик, шахтар, інженер, природоохоронець)

та інші);
здійснює пошук інформації про розвиток техніки і технологій,
обговорює безпечне й доцільне використання знань про природу,
матеріалів, технологій;
моделює самотійно/у групі зв'язки «природа – людина», «природа-
рукотворний світ», «людина – рукотворний світ» і складає розповідь за
створеною моделлю;
усвідомлює необхідність грамотно використовувати природничо-наукові
знання, матеріали і технології;
називає екологічні проблеми планети; джерела забруднення природи;
наводить приклади природоохоронних заходів; природоохоронних
територій;
пояснює наслідки забруднення водойм, повітря, ґрунтів, знищення лісів та
іншої небезпеки, що спричинює діяльністю людини;
виявляє самотійно/у групі факти забруднення довкілля, пропонує і
обґрунтовує власні ідеї щодо способів зменшення негативного впливу
людини на природу і відповідально діє задля цього;
висловлює і обґрунтовує судження щодо участі кожного громадянина у
вирішенні проблем довкілля;
дізнається про екологічні проблеми від інших людей, із ЗМІ та інших
джерел, аналізує цю інформацію, обговорює способи зарадити цій ситуації;
аналізує та оцінює власну поведінку і поведінку інших людей у природі;
свій внесок у збереження довкілля; ситуації повсякденного життя, пов'язані
з використанням води, електроенергії, тепла;
долучається до організації і проведення природоохоронних заходів;
усвідомлює, що результати спільної роботи залежить від співпраці та
відповідальності кожного;
відповідально ставиться до обговорення проблем природи, ухвалення
рішень щодо поведінки у природі без заподіяння їй шкоди.